

KU-notat

Gang- og sykkelvei Hasle - Hølen

Vurdering av planlagte tiltak etter forskrift om konsekvensutredninger (2017-07-01)

Datert 19.01.2023

KU-vurderingen gjelder for planlagte arbeid med detaljreguleringsplan for nye gang- og sykkelveier langs FV581 – Nordbyveien/Varteigveien som forbinder strekningen mellom Hasle og Hølen via Edvard Strands vei. Dette inkluderer utvidelsen av planområdet. Det legges opp til at de nye strekningene vil være langsmed og inntil eksisterende kjørebane. I syd vil strekningen avsluttes ved Hukelundveien og nord ved Nipaveien. Tiltaket er forankret i sykkelplanen (Hovedsykkelveier i Sarpsborg og Fredrikstad), og planarbeidet vil utarbeides i tråd med Sarpsborg kommunes veinormal, samtidig vil anbefalingene gitt av Statens vegvesens håndbøker vurderes sammen med kommunens vegnormal.

1. Vurdering av behov for konsekvensutredning etter Forskrift om konsekvensutredninger § 6 og 8

Alle detaljreguleringsplaner skal vurderes opp mot forskrift om konsekvensutredninger, siste versjon (2017-07-01).

§ 6. Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding

§ 6 gjelder for planer som fanges opp av kriteriene i Vedlegg I i Forskrift om konsekvensutredninger. Av de aktuelle oppfangskriteriene i Vedlegg I.

Planlagte tiltak fanges ikke opp av noen av kriteriene i vedlegg I.

§ 8. Planer og tiltak som skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn.

Planlagte tiltak fanges opp av vedlegg II Nr. 10 a, i: Bygging av veier.

I tillegg må tiltaket vurderes etter nr 13: «Utvidelser eller endringer av tiltak nevnt i vedlegg I og vedlegg II som kan få vesentlige endringer».

Det vil derfor vurderes om tiltaket får vesentlige endringer etter § 10.

2. Øvrige avklaringer etter Forskrift om konsekvensutredninger § 9

§ 9. Opplysninger som skal legges frem av forslagsstiller som grunnlag for ansvarlig myndighets vurdering etter § 11 eller § 12. For planer etter plan- og bygningsloven skal opplysninger etter denne paragrafen foreligge før oppstartsmøte, jf. plan- og bygningsloven § 12-8. For tiltak etter andre lover skal opplysningene foreligge senest ved søknad om tillatelse. Forslagsstiller skal også selv gjøre en foreløpig vurdering av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn etter § 10. Basert på kjent kunnskap skal det gis en kortfattet beskrivelse av (a-d):

- a) Planen eller tiltaket, tiltakets fysiske egenskaper og lokalisering og eventuelle rivningsarbeider:

Planarbeidet kan i ytterste konsekvens medføre behov for rivning av eksisterende bebyggelse. Dersom det skulle være tilfellet, vil dette skje i tråd med aktuelle retningslinjer og regler for håndtering av avfall, resirkulering mv.

- b) Miljøverdier som antas å bli vesentlig berørt og som krever særskilte hensyn:

Av Miljødirektoratets kartbase (www.miljostatus.no) er det registrert flere asketrær som er en sårbar art. Dette er registrerte innenfor eller like utenfor planområdet (noe unøyaktig plassering). Utover dette er det ikke registrert noen arter med form for vern innenfor eller i nærheten av planområdet. Det er imidlertid registrert flere fremmede arter.

- c) Planens eller tiltakets forventede vesentlige virkninger som følge av reststoffer, utslipp og produksjon av avfall:

Planlagte tiltak at ikke av en slik karakter som forventes å være en vesentlig kilde til forurensing av reststoffer og utslipp. I forbindelse med anleggsfasen vil det gjeldende regler og forskrifter være styrende for håndtering av avfall mv.

- d) Forventede vesentlige virkninger som kan følge av bruken av naturressurser:

Planlagte tiltak vil medføre omdisponering av dyrka mark, både ved Hasle og syd i planområdet på Hafslundsøy.

3. § 10. Kriterier for vurderingen av om en plan eller tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn

I vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det ses hen til egenskaper ved planen eller tiltaket, jf. annet ledd og planen eller tiltakets lokalisering og påvirkning på omgivelsene, jf. tredje ledd. Det skal også i nødvendig grad ses hen til egenskaper ved virkninger nevnt i fjerde ledd.

Våre kommentarer til kriteriene er kommentert med *kursiv tekst* under hvert enkelt punkt. Aktuelle kriterier (fra KU-forskriften) som opplagt ikke er relevante for dette planarbeidet er ikke tatt med.

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

- a) Størrelse, planområde og utforming

- *Reguleringsplanen vil ikke legge beslag på vesentlig mer areal enn hva selve tiltaket krever. Det vil legges vekt på minst mulig omdisponering av arealer og erverv av privat grunn. Samtidig må tiltakenes geometriske utforming sikres i tråd med aktuelle retningslinjer og veiledere. Basert på en grov og foreløpig vurdering, er det kartberegnet at tiltaket vil beslaglegge 6,5-7,5 daa dyrka mark. Dette er ikke medregnet rigg- og anleggsområder som vil tilbakeføres til opprinnelig arealbruk. Mer presis informasjon om dette vil fremkomme av reguleringsplanen ved offentlig ettersyn.*

- b) Bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser

- *Se kommentar til d nedenfor.*

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- a) Verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven
- *Feltbiolog har befart området, og det er registrert flere fremmede arter og asketrær innenfor eller i nærheten av planområdet.*
 - *I vedlagt notat "status registrerte asketrær" beskrives dette mer grundig. Øvrige kriterier som listes opp er ikke relevante da det ikke eksisterer slike vernerestriksjoner innenfor planområdet.*
- b) Truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv.
- Vurdering av «truede arter eller naturtyper»:

I følge Sarpsborg kommunes kartportal er det registrert fem asketrær innenfor planområdet. Den 04.01.2023 ble det gjennomført en befaring i området, for å kartlegge status for trærne. Det ble ikke gjort funn av asketrær som berøres av planområdet. For fire av trærne kan det forklares med at de enten var veldig små eller utenfor planområdet, mens det femte treet var større, men er fjernet, sannsynligvis fordi det var i konflikt med en lykestolpe. Dette var et større tre, og stubben står igjen etter felling. Se vedlegg «Status registrerte asketrær 05.01.2023» for mer informasjon om resultatene fra befaringen.

På bakgrunn av dette, legges det til grunn at tiltaket ikke kommer i konflikt med registrerte og kjente naturverdier.
 - Vurdering av «områder som er særlig viktig for friluftsliv»:

Deler av planområdet er kartlagte friluftsområder jf. Miljødirektoratets kartbase www.miljostatus.no. Dette gjelder området ved golfbanen nord på Hafslundsøy og et område ved Yngvar Kingsrødsvei (gnr/bnr 2096/265). Ved golfbanen vil tiltaket medføre en omdisponering av et sammenhengende «belte» langs hele Nordbyveien. Dette innebærer at golfanlegget må avgi noe areal. Imidlertid vil en etablering av gang- og sykkelvei stimulere til økt aktivitet og tilrettelegging for myke trafikanter. Tiltaket kan derfor samlet sett vurderes å forsterke friluftslivet snarere enn å svekke det. Dette vil vurderes nærmere i planarbeidet.

I området ved Yngvar Kingsrødsvei planlegges det lagt til rette for en midlertidig riggplass i et område avsatt til friområde i gjeldende kommuneplan. Området består av en åpen gresslette som kan benyttes til blant annet ballspill. Området kan ikke benyttes til ballspill mens anleggsarbeidet pågår, men det vil sikres rekkefølgekrav om istandsetting og tilbakeføring til opprinnelig bruk etter endt anleggsarbeid. Det er uheldig å benytte et friområde til anleggsplass, men i denne saken anses det å være det beste og mest inngripende alternativet.
- c) Statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven

HS arealplan

av 14. juni 1985 nr. 77.

- *Planlagte tiltak vil være i tråd med aktuelle statlige planretningslinjer.*

- d) Større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet
- Planarbeidet vil legge opp til en omdisponering av eksisterende dyrka mark, i nord ved Hasle og syd i planområdet. Til sammen utgjør strekningene cirka 825 meter. Det skal legges til at ikke alt areal avsatt til LNF utgjør dyrkingsarealer. Ved de nevnte områdene eksisterer det ikke noe tilbud for myke trafikanter fra før. Som en del av planutredningen vil det gjøres grundige vurderinger og avveininger av hensynet til landbruket, samt det endelige arealet for dyrket mark som omdisponeres. Jordkvaliteten og muligheten for flytting og gjenbruk av matjorda vil også vurderes. Det vil også sees nærmere på muligheten for avbøtende tiltak for å begrense omfanget av omdisponeringen, for eksempel redusere grøftebredden.
- e) Risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.
- *Innenfor planområdet er det registrert marine avsetninger, noe som kan medføre fare for skred. I forbindelse med planarbeidet vil det engasjeres geoteknikker for å gjennomføre nødvendige analyser og vurderinger. Avbøtende tiltak vil sikres.*

Vurderinger etter § 10 fjerde, ledd:

Utdrag fra KU-forskriften:

*I vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes, skal det ses hen til virkningenes intensitet og kompleksitet, **sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer, varighet, hyppighet og mulighet for å reversere eller begrense dem**, om virkningene strekker seg over landegrensene, samt samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.*

Nedenfor er relevante tema fra fjerde ledd vurdert. Dette er markert med **fet** skrift i utdraget ovenfor.

Sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer:

Det er stor sannsynlighet for at virkningene inntreffer, det er imidlertid usikker når det vil skje. Dette vil avhenge av økonomiske forhold og offentlige prioriteringer. Dagens arealbruk kan videreføres frem til de planlagte tiltakene iverksettes.

Varighet:

Arealene som vil reguleres til veiformål vil få en varig omdisponering. Arealene som reguleres til midlertidig rigg- og anleggsområde vil tilbakeføres til opprinnelig arealbruk etter endt anleggsarbeid.

Muligheten for å reversere eller begrense dem:

Virkningen av planlagte tiltak vil i hovedsak være begrenset til omdisponeringen av dyrket mark, men også inngrep i terreng og landskap. Støy fra anleggsarbeid er også en forventet virkning, dette vil imidlertid være innenfor gjeldende støyretningslinjer. En omdisponering av dyrket mark kan i mange tilfeller reverseres, mens inngrepene i fast fjell er irreversible.

Rent praktisk, er det likevel liten sannsynlighet for at tiltaket og virkningene av det permanente tiltaket vil reverseres, siden det er u hensiktsmessig å fjerne en etablert gang- og sykkelvei. Omfanget på tiltakene og virkningene av tiltakene kan begrenses ved avbøtende tiltak, for eksempel redusere grøftebredden mellom kjørevei og gang- og sykkelvei. Dette ville imidlertid være på bekostning av andre viktige kvalitetskrav (hovedsakelig trafikksikkerhet), og det vil vurderes og avveies mer grundig i planarbeidet. Det presiseres som skrevet over at det vil gjøres grundige vurderinger og avveininger av hensynet til landbruket, samt behovet for det endelige arealet for dyrket mark som omdisponeres. Jordkvaliteten og muligheten for flytting og gjenbruk av matjorda vil også vurderes.

Oppsummering og vurdering

Planarbeidet vil bidra til omdisponering av deler av eksisterende dyrka mark samt et midlertidig beslag på en del av et friområde. Dette vil imidlertid søkes begrenset til et minimum. Planlagte tiltak vurderes å ha en stor samfunnsnyttig verdi. Omdisponering av dyrka mark er generelt sterkt uønsket. I planarbeidet vil kost-nytteverdi grundig vurderes, og supplerende undersøkelser og analyser vil bidra til å underbygge de løsningene som velges i reguleringsplanen, slik som beskrevet i dette dokumentet.

Basert på tilgjengelig og kjent informasjon om blant annet naturverdier, trafikkforhold, friluftsliv med mere, samt etter en grundig gjennomgang av Forskrift om konsekvensutredninger i dette dokumentet, legges det til grunn at planlagte tiltak ikke utløser behov for konsekvensutredning. Imidlertid dersom nye opplysninger blir kjent i løpet av planarbeidet, kan dette endre konklusjonen, slik at spørsmålet om konsekvensutredning må vurderes på nytt.